

forskellige discipliner og institutioner. Derudover mener jeg, at magtudredningen fik sat sig ud over den enkelte forskers enkelte projekter og i stedet kikket på de større sammenhænge. Vi fik også lukket nogle teoretiske og empiriske huller. Eksempelvis grinte de i referencegruppen, da vi sagde, at der ikke var nogle egentlige elitestudier i Sverige. Typisk svensk, sagde de, alle skal være lige! Men der kom altså elitestudier som led i magtudredningen.«

»Er nogle af de resultater, som I kom frem til, blevet brugt politisk bagefter - Gudmund Hernes sagde for eksempel, at i Norge gik resultater fra magtudredningen igen i næsten alle partigrupperes programmer?«

»Ja, paradeeksemplet på dét fænomen var, at repræsentanter fra forskelligt politisk hold plukkede resultater ud fra vores rapporter og sagde: 'Det her viser, at vi altid har haft ret!'

Vi rejste nogle vigtige spørgsmål, men jeg synes ikke, at den politiske debat blev særlig fremsynet af det. Man benyttede ikke rigtig chancen til at træde et skridt tilbage og selvkritisk prøve, om opfattelser, som man havde haft i lang tid, eventuelt skulle revideres. I stedet blev der mere tale om at bruge magtudredningens resultater som ammunitionsforråd i den politiske debat. Her skal jeg nok sige, at jeg som politolog heller ingen forventninger havde om, at de velkendte politiske mekanismer skulle fungere anderledes, end de plejede, blot fordi det nu var magtudredningen, som var til debat.

Men udredningen blev, så vidt jeg husker, nok i særlig grad udnyttet af De Moderate og Carl Bildt. Og jeg ved, at den socialdemokratiske regering overvejede, hvordan vores resultater kunne udnyttes.«

»Hvis du skulle gentage magtudredningen i dag, skulle den så organiseres på samme måde, og skulle de samme områder inddrages?«

»Jeg er ikke sikker på, at jeg ville deltage igen! Det var hårdt arbejde og en engangsforeteelse; men organisatorisk mener jeg nok, at man skulle gøre det nogenlunde på samme måde. Hvad indholdet angår, skulle det internationale perspektiv vægtes højere, selv om vi også havde et kapitel med i slutrapporten om Sverige i det internationale samfund. Blandt andet er Sverige jo nu blevet medlem af EU, og vi har f.eks. fået etniske minoriteter og minoritetsproblemer.«

»Du er med i SNS' nye Demokratiråd, som kom med sin første rapport i 1995. Det ville være svært at forestille sig Demokratirådet uden den svenske magtudredning. Kan du sige noget om Demokratirådet med hensyn til organisering, finansiering, initiativ og idé og i den forbindelse, om det engelske demokratiprojekt har været en kilde til inspiration?«

»For mig havde det betydning, at jeg havde siddet i Ekonomikommisionen, som kom i 1993, og som skulle komme med konkrete forslag til økonomisk krisebekæmpelse. Den rapport, som vi lavede, vakte stor opmærksomhed og pegede blandt andet på, at nogle af de økonomiske problemer var forbundet med beslutningsstrukturen i det svenske politiske system. Jeg stod for et kapitel i rapporten, som handlede om demokrati og økonomisk politik. Kapitlet indeholdt nogle forslag til konstitutionelle ændringer, som var et forsøg på at forøge beslutningskapaciteten i det politiske system.

Samtidig var SNS interesseret i at lave en parallel til det råd af økonomer, som SNS har haft siddende i tyve år. SNS mente, at det ville kvalificere den offentlige debat med et tilsvarende råd af politologer, som så skulle kikke på de 'demokratiske konjunkturer'. SNS bad Bo Rothstein, som er professor, og som arbejdede lidt for SNS, om at sammensætte rådet, og jeg blev så rådsmedlem. Fra 1996 er jeg nu formand, efter at Bo Rothstein stoppede af arbejdsmæssige grunde.

De krav, SNS stillede, var blandt andet, at rådet skulle være akademisk respektabelt og altså have forankring i forskningsmiljøet og samtidig bidrage til den offentlige debat i populærvidenskabelig form. De rapporter, vi kommer med, skal forelægges SNS først. Vi har offentliggjort én rapport og kommer med en rapport mere til sommer.

SNS finansierer udgifterne, som vistnok kun er omkring 300.000 kr. Der er jo ikke nogen, der er fuldtidsansatte til at sidde i rådet.

Hvad angår indholdet i vores første rapport, tager vi udgangspunkt i et mere traditionelt demokratibegreb med vægt på medborgernes aktive deltagelse. Men så har vi tilføjet to andre principper, nemlig retssikkerhed og politisk handlekraft. De tre principper prøver vi så at overføre til nogle mere eller mindre målbare kriterier. De kriterier bruger vi så til at tage temperaturen på det svenske demokrati og se, hvad der er sket siden magtudredningens dage.